

iea

آژانس بین المللی انرژی

مروری بر

گزارش بازار نفت

اکتبر ۲۰۲۵

 mohammadsajjaderfari

درباره گزارش

گزارش بازار نفت (OMR) که توسط آژانس بین‌المللی انرژی منتشر می‌شود، به عنوان یکی از معتبرترین مراجع جهانی برای دریافت داده‌ها، تحلیل‌ها و پیش‌بینی‌های به‌روز از بازار نفت شناخته می‌شود. این گزارش با ارائه آمارهای دقیق و تفسیرهای کارشناسانه، به بررسی جامع عرضه و تقاضا، میزان ذخایر، نوسانات قیمت و فعالیت پالایشگاه‌ها می‌پردازد. همچنین، تجارت نفتی کشورهای عضو و غیر عضو منتخب آژانس نیز در این گزارش تحت پوشش قرار می‌گیرد.

نکات برجسته

- **تقاضای جهانی نفت:** در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۵ نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۷۵۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت. این رشد که عمدتاً ناشی از افزایش تقاضا برای خوراک پتروشیمی بود، به احیای بازار پس از افت شدید سه ماهه دوم کمک کرد؛ در آن دوره به دلیل تأثیر تعرفه‌ها، رشد تقاضا به ۴۲۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته بود. با این حال، پیش‌بینی می‌شود مصرف نفت در ادامه سال ۲۰۲۵ و در سال ۲۰۲۶ همچنان محدود باقی بماند و رشد سالانه در هر دو سال حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز باشد. این رقم به دلیل شرایط نامساعدتر اقتصاد کلان و روند برقی‌سازی در صنعت حمل و نقل، به مراتب پایین‌تر از روند تاریخی است و کاهش شدیدی را در رشد مصرف نفت نشان می‌دهد.
- **عرضه جهانی نفت:** مجموع عرضه جهانی نفت در ماه سپتامبر با افزایشی ۷۶۰ هزار بشکه‌ای در روز نسبت به ماه قبل، به ۱۰۸ میلیون بشکه در روز رسید. این افزایش عمدتاً ناشی از جهش ۱ میلیون بشکه‌ای تولید «اوپک پلاس» به رهبری کشورهای خاورمیانه بود. پیش‌بینی می‌شود عرضه جهانی نفت در سال جاری با ۳ میلیون بشکه افزایش به ۱۰۶.۱ میلیون بشکه در روز و در سال آینده با ۲.۴ میلیون بشکه افزایش دیگر همراه باشد. کشورهای غیر عضو «اوپک پلاس»، به رهبری «آمریکا»، «برزیل»، «کانادا»، «گویان» و «آرژانتین»، به ترتیب ۱.۶ و ۱.۲ میلیون بشکه در روز به این افزایش عرضه کمک خواهند کرد. بر اساس توافق تولید فعلی، سهم «اوپک پلاس» از این افزایش عرضه در سال ۲۰۲۵ برابر با ۱.۴ میلیون بشکه و در سال آینده ۱.۲ میلیون بشکه در روز خواهد بود.

- خوراک ورودی پالایشگاه‌های جهان در ماه اکتبر به پایین‌ترین سطح فصلی خود، یعنی ۸۱.۶ میلیون بشکه در روز، خواهد رسید. این رقم نزدیک به ۴ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح بی‌سابقه ماه ژوئیه است که دلیل آن تعمیرات و نگهداری فصلی و تشدید حملات به زیرساخت‌های «روسیه» است که به کاهش فعالیت پالایشگاه‌ها منجر شده است. پیش‌بینی می‌شود خوراک ورودی پالایشگاه‌ها در سال ۲۰۲۵ به ۶۰۰ هزار بشکه افزایش به ۸۳.۵ میلیون بشکه و در سال ۲۰۲۶ به ۴۶۰ هزار بشکه افزایش دیگر به ۸۴ میلیون بشکه در روز برسد. حاشیه سود پالایش در ماه سپتامبر در تمام بخش‌ها افزایش یافت که این امر عمدتاً به دلیل بهبود حاشیه سود گازوئیل و سوخت جت در پی اختلال در فعالیت‌های پالایشی و صادراتی «روسیه» بود.

- ذخایر مشاهده‌شده جهانی در ماه اوت با ۱۷.۷ میلیون بشکه افزایش دیگر، به ۷ میلیارد و ۹۰۹ میلیون بشکه رسید که بالاترین سطح در چهار سال گذشته است. این رشد در حالی رخ داد که افزایش ۳۶.۲ میلیون بشکه‌ای موجودی فرآورده‌های نفتی، تا حدی با کاهش ۱۸.۵ میلیون بشکه‌ای موجودی نفت خام، «مایعات گازی طبیعی» و خوراک‌های پالایشگاهی خنثی شد. کل موجودی‌های کشورهای عضو «سازمان همکاری و توسعه اقتصادی» ۲۲ میلیون بشکه و موجودی‌های کشورهای غیرعضو ۴ میلیون بشکه افزایش یافت که این رشد تحت تأثیر افزایش ذخایر نفت خام «چین» بود. در همین حال، حجم نفت روی آب ۸ میلیون بشکه کاهش پیدا کرد. داده‌های اولیه برای ماه سپتامبر حاکی از افزایش شدید ذخایر نفت است که عمدتاً ناشی از افزایش ۱۰۲ میلیون بشکه‌ای حجم نفت روی آب بوده است. قیمت‌های شاخص نفت خام در ماه ژوئیه تقریباً ثابت ماند و قیمت نفت شاخص دریای شمال در حدود ۷۰ دلار برای هر بشکه نوسان می‌کرد. این ثبات در حالی بود که کاهش تنش‌های تجاری و تشدید تحریم‌ها علیه روسیه در برابر چشم‌انداز بازاری با عرضه کافی قرار داشت. با این حال، در اوایل اوت، پس از آنکه اوپک پلاس برنامه‌های خود را برای لغو کامل کاهش تولید داوطلبانه ۲.۲ میلیون بشکه‌ای تا ماه سپتامبر اعلام کرد، قیمت‌ها با ۳ دلار کاهش به ۶۷ دلار برای هر بشکه سقوط کردند.

- **قیمت نفت:** در معاملات آرام ماه سپتامبر، قیمت نفت خام شاخص تغییر چندانی نداشت؛ زیرا مازاد عرضه قریب‌الوقوع در بازار، تأثیر صعودی ناشی از تشدید تنش‌ها در «اوکراین» و تحریم‌های جدید علیه

«روسیه» و «ایران» را خنثی کرد. نوسانات قیمت همچنان در پایین ترین سطوح تاریخی خود باقی ماند. در زمان نگارش این گزارش، قراردادهای آتی نفت «برنت» در بورس «آیس» با قیمتی حدود ۶۴ دلار در هر بشکه معامله می شد که نشان دهنده کاهشی تقریباً ۱۱ دلاری از ابتدای سال جاری میلادی است.

افزایش ذخایر

بازار نفت از ابتدای سال با مازاد عرضه مواجه بوده است، اما افزایش موجودی ها تا کنون عمدتاً بر نفت خام در «چین» و مایعات گازی در «ایالات متحده» متمرکز بوده است. با این حال، در ماه سپتامبر، جهش تولید در خاورمیانه که با کاهش فصلی تقاضای منطقه ای برای نفت خام هم زمان بود، صادرات را به بالاترین سطح دو سال و نیم اخیر رساند. این امر، در کنار جریان قدرتمند عرضه از قاره آمریکا، حجم نفت روی آب را در ماه سپتامبر به میزان چشمگیر ۱۰۲ میلیون بشکه (معادل ۳.۴ میلیون بشکه در روز) افزایش داد که بزرگ ترین افزایش از زمان همه گیری «کووید-۱۹» به شمار می رود. قراردادهای آتی نفت خام «برنت» در ماه سپتامبر نسبت به ماه قبل به طور میانگین ۳۰ سنت در هر بشکه افزایش یافت و به ۶۷.۶۰ دلار رسید. اما در اوایل اکتبر، موج نفت کش های روی دریا و اعلام اقدامات تجاری جدید، قیمت ها را ۴ دلار کاهش داد و در زمان نگارش این گزارش به ۶۴ دلار در هر بشکه رساند.

عرضه جهانی نفت در ماه سپتامبر نسبت به مدت مشابه سال گذشته، افزایش چشمگیر ۵.۶ میلیون بشکه ای در روز را تجربه کرد. از این میزان افزایش، ۳.۱ میلیون بشکه در روز سهم «اوپک پلاس» بود؛ زیرا «گروه ۸» کاهش تولید ۲ میلیون بشکه ای خود را کنار گذاشت و هم زمان، «لیبی»، «ونزوئلا» و «نیجریه» نیز همگی افزایش تولید چشمگیری را ثبت کردند. بر اساس آخرین توافق، «اوپک پلاس» در مسیر افزایش تولید به طور میانگین به میزان ۱.۴ میلیون بشکه در روز در سال جاری و ۱.۲ میلیون بشکه دیگر در روز در سال ۲۰۲۶ قرار دارد. تولیدکنندگان غیر عضو «اوپک پلاس» نیز قرار است در همین بازه زمانی به ترتیب ۱.۶ و ۱.۲ میلیون بشکه در روز به عرضه خود بیفزایند که در این میان «ایالات متحده»، «برزیل»، «کانادا»، «گویان» و «آرژانتین» پیشتاز خواهند بود. با این حال، ریسک هایی این پیش بینی را تهدید می کند؛ تحریم های

اعمال شده علیه «روسیه» و «ایران» نگرانی‌های ژئوپلیتیکی را تشدید می‌کند. حملات مستمر به زیرساخت‌های انرژی «روسیه»، فرآورش نفت خام این کشور را حدود ۵۰۰ هزار بشکه در روز کاهش داده و به کمبود سوخت در داخل و کاهش صادرات فرآورده‌های نفتی منجر شده است. کاهش صادرات فرآورده‌های میان تقطیر «روسیه» پیامدهای جهانی به دنبال داشت؛ زیرا خریداران همیشگی برای تأمین منابع جایگزین تلاش کردند و در این فرآیند، حاشیه سود گازوئیل و سوخت جت را افزایش دادند. حاشیه سود پالایش نفت خام سبک و شیرین در ماه سپتامبر در «اروپا» به بالاترین سطح دو سال اخیر و در «سواحل خلیج آمریکا» و «سنگاپور» به بالاترین سطح ۱۸ ماه اخیر رسید.

در بخش تقاضای جهانی نفت، رشد در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۵ به ۷۵۰ هزار بشکه در روز نسبت به مدت مشابه سال قبل جهش کرد. این در حالی است که در سه ماهه دوم، رشد تقاضا تحت تأثیر آشفتگی‌های ناشی از تعرفه‌ها، به ویژه برای خوراک‌های «ال پی جی» و «اتان» که انقباضی کم سابقه را تجربه کردند، به ۴۲۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته بود. افزایش تقاضا در سه ماهه سوم تا حد زیادی با پیش‌بینی رشد سالانه ما، یعنی حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز برای هر دو سال ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶، همخوانی دارد. با وجود رشد کند اخیر، بخش پتروشیمی بار دیگر جایگاه خود را به عنوان موتور محرک رشد تقاضای نفت باز خواهد یافت؛ زیرا شرایط نامساعد اقتصادی، افزایش بازدهی خودروها و فروش بالای خودروهای برقی، موانع جدی برای سوخت‌های حمل و نقل جاده‌ای ایجاد می‌کند.

در شرایطی که رشد تقاضا کند شده و عرضه نفت خام به سرعت افزایش یافته است، تراز جهانی نفت از ابتدای سال با مازاد عرضه ۱.۹ میلیون بشکه‌ای در روز روبرو بوده است؛ با این حال، قیمت نفت خام در سال ۲۰۲۵ تاکنون در محدوده ۷۰ دلار در هر بشکه نوسان داشته است. این ثبات نسبی قیمت تا حدی به این دلیل بوده است که از ماه آوریل تا اوت، بخش عمده این مازاد عرضه به «مایعات گازی طبیعی» اختصاص داشت. در واقع، به استثنای «چین»، بازار نفت خام در همین دوره با محدودیت عرضه مواجه شد. با نگاه به آینده، با انتقال حجم قابل توجه نفت خام روی آب به خشکی و به مراکز عمده نفتی، به نظر می‌رسد موجودی‌های نفت خام با جهش روبرو شده و در مقابل، موجودی «مایعات گازی طبیعی» شروع به کاهش کند. با این وجود، کاهش عرضه فرآورده‌های نفتی «روسیه»، محدودیت‌های آتی «اتحادیه اروپا» بر واردات فرآورده‌های تولید شده با

خوراک روسی و تعطیلی‌های اخیر در ظرفیت پالایشی ممکن است بازار فرآورده‌های نفتی را در شرایطی با محدودیت عرضه بیشتری نسبت به آنچه تراز کلی بازار نشان می‌دهد، نگه دارد.

تولید نفت خام اوپک پلاس

میلیون بشکه در روز

	Jun 2025 Supply	Jul 2025 Supply	Jul 2025 vs Target	Jul 2025 Implied Target ¹	Sustainable Capacity ²	Eff Spare Cap vs Jul ³
Algeria	0.93	0.89	-0.05	0.94	0.99	0.1
Congo	0.26	0.24	-0.04	0.28	0.27	0.03
Equatorial Guinea	0.05	0.04	-0.03	0.07	0.06	0.02
Gabon	0.25	0.22	0.04	0.18	0.22	0.0
Iraq	4.28	4.32	0.34	3.99	4.87	0.54
Kuwait	2.66	2.64	0.18	2.46	2.88	0.24
Nigeria	1.51	1.48	-0.02	1.5	1.42	0
Saudi Arabia	9.8	9.52	-0.02	9.53	12.11	2.59
UAE	3.47	3.53	0.37	3.16	4.28	0.75
Total OPEC-9	23.2	22.88	0.78	22.1	27.1	4.27
Iran ⁴	3.08	3.27			3.8	
Libya ⁴	1.2	1.23			1.23	0
Venezuela ⁴	0.94	0.83			0.89	0.07
Total OPEC	28.42	28.21			33.02	4.34
Azerbaijan	0.46	0.46	-0.09	0.55	0.48	0.02
Kazakhstan	1.84	1.79	0.4	1.39	1.8	0.01
Mexico ⁵	1.46	1.47			1.59	0.12
Oman	0.76	0.77	0.01	0.76	0.85	0.08
Russia	9.23	9.2	0.1	9.1	9.4	
Others ⁶	0.8	0.81	-0.05	0.87	0.86	0.04
Total Non-OPEC	14.54	14.51	0.36	12.68	14.97	0.27
OPEC+ 18 in Nov 2022 deal⁵	36.28	35.92	1.15	34.77	40.48	4.42
Total OPEC+	42.97	42.72			47.99	4.61

(۱) علاوه بر محدودیت‌های داوطلبانه بیشتر، مقادیر تکمیلی و بازبینی شده برای کاهش تولید جبرانی نیز در این محاسبات لحاظ شده است.

(۲) دستیابی به سطوح ظرفیت تولید، ظرف مدت ۹۰ روز امکان پذیر است و می‌توان این سطح را برای یک دوره طولانی حفظ کرد.

(۳) نفت خام ایران و روسیه که تولید آن متوقف شده است را شامل نمی‌شود.

(۴) ایران، لیبی و ونزوئلا از کاهش تولید معاف هستند.

(۵) «مکزیک» از پایبندی به توافق «اوپک پلاس» مستثنی است.

(۶) بحرین، بروئی، مالزی، سودان و سودان جنوبی.